

תָּא חַזִי, הָאֵי קִין כָּל בֶּשֶׂר, כָּל רְעוּתֵיהָ לָאוּ אִיהוּ
 אֶלָּא בְּבִשְׂרָא תְדִיר וּבְגִין כְּדִ תְּקוּנָא דְּבִשְׂרָא
 תְּדִיר לְגַבִּיהָ וְעַל דָּא אֶקְרִי קִין כָּל בֶּשֶׂר. וְכֵד אִיהוּ
 שְׁלִיט, שְׁלִיט עַל גּוֹפָא וְלֹא עַל נִשְׁמָתָא. נִשְׁמָתָא
 סְלִקָּא לְאַתְרָא וּבִשְׂרָא אֲתִיב לְאַתְרָא דָּא. כְּגוּוּנָא
 דָּא בְּקַרְבְּנָא דְרְעוּתָא סְלִקָּא לְאַתְרָא חַד, וּבִשְׂרָא
 לְאַתְרָא חַד.

וּכְר נִשְׁ דְּאִיהוּ זַכָּאָה אִיהוּ קַרְבְּנָא מִמֶּשׁ לְכַפְּרָה.
 וְאַחֲרָא דְלָאוּ אִיהוּ זַכָּאָה, לָאוּ אִיהוּ קַרְבְּנָא
 בְּגִין דְּבִיהָ מוּמָא דְכְּתִיב, (ויקרא כב) כִּי לֹא לְרִצּוֹן וְגו'.
 וְעַל דָּא צְדִיקָא כַּפְּרָה אֲנִין דְּעֵלְמָא וְקַרְבְּנָא אֲנִין
 בְּעֵלְמָא (עד כאן):

תָּא חַזִי, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנִחַ קִין כָּל בֶּשֶׂר בָּא לְפָנַי.
 לְמִיטַל רִשׁוֹ לְאַחֲשָׁבָא אִפְיִיהוּ (דף טו ע"ב) דְּבַנִּי

לשון הקודש

וְהָאִישׁ שְׂהוּא צְדִיק, הוּא קַרְבֵּן מִמֶּשׁ
 לְכַפְּרָה, וְאַחַר שְׂאִינוּ צְדִיק אִינוּ קַרְבֵּן,
 מִשּׁוּם שְׂיִישׁ בּוּ מוּם, שְׂכַתוּב (ויקרא כב) כִּי
 לֹא לְרִצּוֹן וְגו'. וְעַל זֶה הַצְּדִיקִים הֵם
 כַּפְּרַת הָעוֹלָם וְהֵם קַרְבֵּן כְּעוֹלָם.

בָּא רָאָה, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנִחַ קִין כָּל
 בֶּשֶׂר בָּא לְפָנַי. לְפַל רִשׁוֹת לְהַחֲשִׁיד כְּפִי
 בְּנֵי הָעוֹלָם. וְלִכֵּן הֲנִי מִשְׁחִיתֶם אֶת

בָּא רָאָה, קִין כָּל בֶּשֶׂר הוּא, כָּל רִצּוֹנוֹ
 אִינוּ אֶלָּא בְּבִשְׂרָא תְּמִיד, וְלִכֵּן תְּקוּן
 הַבֶּשֶׂר תְּמִיד אֵלָיו, וְלִכֵּן נִקְרָא קִין כָּל
 בֶּשֶׂר. וּבִשְׂרָא שׁוֹלֵט, שׁוֹלֵט עַל הַגּוֹף
 וְלֹא עַל הַנִּשְׁמָה. הַנִּשְׁמָה עוֹלָה לְמִקּוּמָה,
 וְהַבֶּשֶׂר נִתֵּן לְמִקּוּם הַזֶּה. כְּמוֹ זֶה בְּקַרְבֵּן,
 שְׂהָרִצּוֹן עוֹלָה לְמִקּוּם אַחֵר, וְהַבֶּשֶׂר
 לְמִקּוּם אַחֵר.

עֲלֵמָא. וּבְנֵינִי כִּדְ הִנְנִי מִשְׁחִיתֶם אֶת הָאָרֶץ. (ועל דא עשה לך תבנת עצי גופר בגין לאשתתבא בה ולא יוכל לשלטא עליה. רבי חייא ורבי יוסי הוו אזלי בארמא אמר חד) **כְּתִיב וַיַּעַשׂ נֹחַ כֹּכָל אֲשֶׁר צִוְּהוּ ה'.**
השלמה מההשמטות (סימן יא)

צִוְּהָ ה'. אָמַר רַבִּי יוֹסִי זַכַּיִן אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל
דְּאִתְיִיחִיב לְהוֹן אוֹרֵיתָא קְדִישָׁא וְאֵינוֹן
מִשְׁתַּדְּלִי בְּהָ יִמְמָא וְלִילִי. תָּא חַזִּי דְהָא מִשְׁמַע
דְּאֵלוּלִי דְאִשְׁתַּבַּח נֹחַ עִם תִּיבוֹתָא בְּאִתְחַבְּרוּתָא
בְּחֻדָּא לֹא אִשְׁתַּזַּב (ובגין כך) אִסְתִּים מִן עֵינָא בְּגוּ
תִיבוֹתָא. קָמוּ וְאֵזְלוּ. אָמַר הֵהוּא יוֹדָאי כְּתִיב עָשָׂה
לְךָ תִיבַת עֲצֵי גּוֹפֵר, לְךָ לְגַרְמָךְ בְּגִין לְאִתְחַבְּרָא
בְּהֻדָּה וְלֹאִשְׁתַּזַּב בְּהָ מָה כְּתִיב וַיַּעַשׂ נֹחַ כֹּכָל אֲשֶׁר
צִוְּהוּ וְגו'.

(עד כאן מההשמטות)

תָּא חַזִּי, מַה כְּתִיב וְנַח פֶּן שֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וְגו'. וְכִי
אִמְאי אָתָּא חוֹשְׁבָנָא דָּא לְמַמְנִי. אָלֵא אֵילוּ לֹא

לשון הקודש

התבנה בהתחברות פאחד, לא היה נצל, ונלכין גסתר מן העין בתוך התבנה. קמו והלכו. אמר אותו יהודי, פתוב עשה לך תבנת עצי גפר, לך ולעאמך, כדי להתחבר עמה ולהנצל בה. מה פתוב? ויעש נח ככל אשר צוהו וגומר. (ע"כ

מההשמטות).

בא ראה מה פתוב, ונח פן שש מאות שנה וגו'. וכי למה בא החשבון הזה

הארץ. וועל זה עשה לך תבנת עצי גפר, כדי להנצל בה ולא יוכל לשלט עליה. רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים בדרך אמר אחד. פתוב ויעש נח ככל אשר צוהו ה'.

השלמה מההשמטות (סימן יא)

צוה ה'. אמר רבי יוסי, אשרי ישראל שנתנה להם תורה קדושה והם משתדלים בה ימים ולילות. בא ראה, שהרי משמע שלולא שנמצא נח עם

הָיָה נֹחַ בֶּן שֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה לֹא יִיעוֹל לְתִיבוֹתָא וְלֹא יִתְחַבֵּר בְּהִדְרָה. כִּינּוּן דְּאַשְׁתָּלִים בְּשֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה כְּדִין אֶתְחַבֵּר בְּהִדְרָה.

וְעַל דָּא מִן יוֹמָא דְאַשְׁתָּלִים חוֹבִייהוּ דְבָנֵי עֲלָמָא אוֹרִיךְ לֹון קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַד דְאַשְׁתָּלִים נֹחַ בְּשֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וְאַשְׁתָּלִים דְרַגְיָה כְּדָקָא יֵאוֹת וְהָיָה צְדִיק שְׁלִים. וְכְדִין עָאל לְתִיבוֹתָא. וְכִלְא כְּנֻוּנָא דְלַעֲיָלָא:

וְנֹחַ בֶּן שֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה כְּמָה דְאַמְרֵן. וְכִנְיֵי כָךְ לֹא אֶתְמַר כְּכֵן שֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה. (ד"א ל"ג לְקַבִּיל שִׁית סְטָרִין דְעֲלָמָא). תּוֹ פִתַּח וְאָמַר וְאֲנִי הִנְנִי מְבִיא אֶת הַמַּבּוּל מִיָּם. מָאִי טַעְמָא הִנְנִי כִּינּוּן דְאַמַר וְאֲנִי. אֶלָּא אֲנִי אֲנֹכִי (נ"א הִנְנִי) כִּלְא מְלָה חֲדָא הוּא.

תָּא תְּזִי, בְּכָל אֶתְר אֲנִי אֶתְעַבֵּיד גּוֹפָא לְנִשְׁמַתָּא

לשון הקודש

לתבנה. והכל כמו שלמעלה. וְנֹחַ בֶּן שֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה, כמו שאמרנו. וְלָכֵן לֹא נֶאֱמַר כְּכֵן שֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וְד"א כְּנֵגַד שֵׁשֶׁת צְדִיקֵי הָעוֹלָם. עוֹד פִּתַּח וְאָמַר, וְאֲנִי הִנְנִי מְבִיא אֶת הַמַּבּוּל מִיָּם. מָה הַטַּעַם הִנְנִי כִּינּוּן שֶׁאֶמַר וְאֲנִי? אֶלָּא אֲנִי אֲנֹכִי, וְהִנְנִי - הַכֵּל זֶה דְכָר אֶחָד. בַּא רְאִיה, בְּכָל מְקוֹם אֲנִי נַעֲשֶׂה גּוֹפָ

למנות? אֶלָּא אֵלֹו לֹא הָיָה נֹחַ בֶּן שֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה, לֹא יִכְנַס לְתַבְּנָה וְלֹא יִתְחַבֵּר עִמָּה. כִּינּוּן שֶׁהַשְׁתָּלִים בְּשֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה, אִזּוּ הִתְחַבֵּר עִמָּה. וְעַל כֵּן, מִיּוֹם שֶׁהַשְׁתָּלִים הִטָּאִם שֶׁל בְּנֵי הָעוֹלָם, חִפָּה לָהֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁהַשְׁתָּלִים נֹחַ בְּשֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה, וְנִשְׁלַמָּה דְרַגְתּוֹ כְּרֵאוּי וְהָיָה צְדִיק שְׁלֵם, וְאִזּוּ נִכְנַס

וְדָאֵי דְמִקְבֵּלָא מִמֶּה דְלַעֲיָלָא. וּבְגִין כֶּךָ אֶתְרַמִּיז בְּאֵת
 קִיּוּמָא דְכִתִּיב אָנִי הִנֵּה בְרִיתִי אִתְּךָ. אָנִי דְקִיּוּמָא
 בְּאִתְגַּלְיָא מְזוּמְנַת לְמַנְדַּע. אָנִי כְרִסְיָא לְמַה דְלַעֲיָלָא.
 אָנִי דְעֵבִידְנָא נִוְקָמִין לְדָרֵי דְרִין. וְאָנִי כְלִיל דְכֵר
 וְנִוְקָבָא כִּחְדָא. לְבַתָּר אֶתְרָשִׁים בְּלַחֲדוּי דְאִזְדַּמְן
 לְמַעַבְד דִּינָא. הִנְנִי. מְבִיא אֶת הַמַּבּוּל מִיּוֹם.

כִּיּוֹן דְאָמַר מְבִיא אֶת הַמַּבּוּל לָא יְדַעְנָא דְאִיהוּ
 מִיּוֹם. אֵלָא אֶת הַמַּבּוּל לְאִסְגָּאָה מְלַאךְ הַמָּוֶת,
 דְאֵפֵּךְ עַל גַּב דְמִיָּא הוּוּ. מְתַבְּלָא (לְחַבְלָא בְהוּן) (ד"א הוּוּ) אִזְיֵל
 בְּעֵלְמָא לְשִׁיעָאָה בְּאֵנוּן מִיּוֹן. אָנִי יי, הָכִי תִנְיֵן נְאֻמָּן
 אָנִי לְשִׁלְמָא אָנִי טַב לְעַדִּיקָא וְלֹא תִפְרַע מִרְשִׁיעָא.
 וּבְגִין כֶּךָ אֲבִטַח לֹון קָרָא לְעַדִּיקָא בְּאָנִי לְשִׁלְמָא
 אָנִי טַב דְלַהוֹן לְעֵלְמָא דְאִתִּי. וְאֲנִי לְרְשִׁיעָא
 לְאִתְפְּרַע מְנִיָּהוּ לְעֵלְמָא דְאִתִּי בְּאָנִי.

לשון הקודש

מְלַאךְ הַמָּוֶת. שְׂאֵף עַל גַּב שְׁהִיּוּ מִיּוֹם,
 הַמְשֻׁחִית וְלַהֲשֻׁחִית בְּהֵסוּ (וְהִיּוּ) הוּלָךְ בְּעוֹלָם
 לְהַשְׁמִיד בְּאוֹתָם הַמִּיּוֹם. אָנִי ה' – כֶּךָ
 שְׁנִינֵנו, נְאֻמָּן אָנִי לְשִׁלְמָא שְׂכָר טוֹב
 לְעַדִּיקִים וְלַהֲפָרַע מְהַרְשָׁעִים. וְלִכְּן
 הַבְּטִיחַ לְהֵם הַפְּסוּק לְעַדִּיקִים בְּאָנִי,
 לְשִׁלְמָא שְׂכָר טוֹב שְׁלָהֵם לְעוֹלָם הַבָּא.
 וְאִים לְרְשָׁעִים לְהַפְּרַע מֵהֵם לְעוֹלָם הַבָּא
 בְּאָנִי.

לְנִשְׁמָה, וְדָאֵי שְׂמִקְבֵּלַת מִמֶּה שְׁלַמְעֵלָה,
 וְלִכְּן נְרַמֵּז בְּאוֹת הַבְּרִית, שְׂכָתוֹב אָנִי
 הִנֵּה בְרִיתִי אִתְּךָ. אָנִי שְׂקִימַת בְּגִלּוּי
 מְזוּמְנַת לְדַעַת, אָנִי כִּסָּא לְמַה שְׁלַמְעֵלָה,
 אָנִי שְׁעוּשָׁה נְקָמוֹת לְדוּרֵי דוּרוֹת. וְאָנִי –
 כּוֹלֵל זְכָר וְנִקְבָּה כְּאַחַד. אַחַר כֶּךָ נְרַשָּׁם
 לְבַדּוּ, שְׁהוּדַמְן לְעֲשׂוֹת דִּין. הִנְנִי מְבִיא
 אֶת הַמַּבּוּל מִיּוֹם.

כִּיּוֹן שְׂאֵמַר מְבִיא אֶת הַמַּבּוּל, לָא יְדַעְנֵנו
 שְׁהוּא מִיּוֹם? אֵלָא אֶת הַמַּבּוּל, לְרַבּוֹת

לְשַׁחַת כָּל בָּשָׂר. כִּמָּה דְאוֹקִימָנָא דְדָא הוּא
 מִתְבַּלָּא דְעֵלְמָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (שמות יב) וְלֹא
 יִתֵּן הַמִּשְׁחִית לָנֶפֶשׁ אֶל בְּתִיכֶם לְנִגְוָה. וְדָא הוּא
 לְשַׁחַת כָּל בָּשָׂר מִסְטָרָא דְקִין כָּל בָּשָׂר בָּא לְפָנֵי.
 דְהָא בִּינֵן דְמָטָא זְמָנָא דְאוּרִיךְ לִזְנוּן קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 (ד"א ל"ג וְאוּרִיךְ לִזְנוּן) עַד דְאֲשֻׁלִּים נַח לְשֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה כְּדִין
 לְשַׁחַת כָּל בָּשָׂר. אָמַר הָכִי אוֹלִיפְנָא מִשְׁמִיָּה דְרַבִּי
 יִצְחָק (ס"א בְּרַבִּי יוֹסִי מְחוּזָאִי) דְאָמַר לֵן (ג"א הָאִי דְאָמְרֵי לְכוּן).

פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה לח) אָמַרְתִּי לֹא אֶרְאֶה יְהוָה יְהוָה
 בְּאֶרֶץ חַתִּיִּים לֹא אֶבִּיט אָדָם עוֹד עִם
 יוֹשְׁבֵי חָדָל. אָמַרְתִּי לֹא אֶרְאֶה יְהוָה, כִּמָּה אֲסִימִין
 אֲנֹן בְּנֵי נֶשֶׁא דְלֹא יִדְעִין וְלֹא מִשְׁגִּיחִין בְּמִלֵּי
 דְאוּרִיטָא, אֶלָּא מִסְתַּבְּלֵי בְּמִלּוּי דְעֵלְמָא וְאֶתְנַשִּׁי
 מִנִּיְהוּ רוּחָא דְחֻכְמָתָא.

לשון הקודש

מְחוּזָאִי, שְׂאָמַר לְנוּ, וס"א זֶה שְׂאָמַרְתִּי לְכֻסּוּ.
 פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה לח) אָמַרְתִּי לֹא אֶרְאֶה
 יְהוָה יְהוָה בְּאֶרֶץ חַתִּיִּים לֹא אֶבִּיט אָדָם עוֹד
 עִם יוֹשְׁבֵי חָדָל. אָמַרְתִּי לֹא אֶרְאֶה יְהוָה,
 כִּמָּה אֲסִימִים הֵם בְּנֵי אָדָם שְׂלֵא יוֹדְעִים
 וְלֹא מִשְׁגִּיחִים בְּדַבְרֵי הַתּוֹרָה, אֶלָּא
 מִסְתַּבְּלִים בְּדַבְרֵי הָעוֹלָם וְנִשְׁפַּחַת מִדָּם
 רוּחַ חֻכְמָה.

לְשַׁחַת כָּל בָּשָׂר – כִּמוֹ שְׁהַעֲמַדְנוּ, שְׁזַחוּ
 הַמִּשְׁחִית שֶׁל הָעוֹלָם, וְעַל זֶה כְּתוּב (שמות
 יב) וְלֹא יִתֵּן הַמִּשְׁחִית לָנֶפֶשׁ אֶל בְּתִיכֶם
 לְנִגְוָה. וְזֶה הוּא לְשַׁחַת כָּל בָּשָׂר, מִצַּד שֶׁל
 קִין כָּל בָּשָׂר בָּא לְפָנֵי. שְׁהָרֵי בִּינֵן שְׁהִגִּיעַ
 זְמַן שְׁחִבָּה לְהֵם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וד"א
 וְחִבָּה לְהֵם עַד שְׁהֲשֻׁלִּים נַח לְשֵׁשׁ מֵאוֹת
 שָׁנָה, אִזּוֹ לְשַׁחַת כָּל בָּשָׂר. אָמַר, כִּי
 לְמַדְנוּ מִשְׁמוֹ שֶׁל רַבִּי יִצְחָק וס"א בְּרַבִּי יוֹסִי

דְּכַד בַּר נֶשׁ אֶסְתַּלַּק מֵהָאֵי עֲלָמָא וַיְהִיב הוֹשְׁבְנָא
 לְמֵאֲרִיָּה מְכַל מַה דְּעֵבַד בְּהָאֵי עֲלָמָא בְּעוּד
 דְּאִיְהוּ קָאִים רוּחָא וְנוּפָא כְּחֵדָא וְחָמִי מַה דְּחָמִי, עַד
 דְּאָזִיל לְהַהוּא עֲלָמָא וּפְנֵעַ לִיָּה לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן יְתִיב
 לְתַרְעָא דְגֵנְתָא דְעַדָן לְמַחְמִי כָּל אֲנוּן דְנִטְרוּ פְקוּדֵי
 דְמֵאֲרִיָּהוֹן וְחֲדֵי בְּהוּ.

וְכַמָּה צְדִיקָא סְחַרְגִּיָּה דְאָדָם. אֲנוּן דְאֶתְמַנְעוּ
 מֵאֲרַחָא דְגֵיְהֵנָם וְסָטוּ לְגַבֵּי אֲרַחָא דְגֵן עַדָן.
 וְאֵלִין אֲקֵרוּן יוֹשְׁבֵי חֲדַל. וְלֹא כְתִיב יוֹשְׁבֵי חֲלָד.
 בְּגֵן דְלֹא הָוּוּ כְּמוֹ חוּלְדָה דְגֵרְרָא וּמִנְחָא וְלֹא יָדְעָא
 לְמֵאֵן שִׁבְקָא. אֵלָא יוֹשְׁבֵי חֲדַל. כְּמָה דְאֵת אָמַר,
 (ישעיה ב) חֲדַלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם וְגו' (אֵלָא יוֹשְׁבֵי חֲדַל) דְאֶתְמַנְעוּ
 לֹון מֵאֲרַחָא דְגֵיְהֵנָם. וְאֶתְקִיפוּ בְּהוּ לְאֶעְלָא לְהוּ
 בְּגֵנְתָא דְעַדָן.

לשון הקודש

מִדְרַךְ הַגֵּיְהֵנָם וְסָטוּ לְרַדְךָ גֵן הַעַדָן, וְאֵלָה
 נִקְרָאִים יוֹשְׁבֵי חֲדַל. וְלֹא כְתוּב יוֹשְׁבֵי
 חֲלָד, כִּי אֵינָם כְּמוֹ חֲלָדָה שְׁגוּרְרַת
 וּמִנְיָחָה וְלֹא יוֹדְעַת לְמִי מִנְיָחָה, אֵלָא
 יוֹשְׁבֵי חֲדַל, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שם) חֲדַלוּ לָכֶם
 מִן הָאָדָם וְגו', וְאֵלָא יוֹשְׁבֵי חֲדַל שְׁנִמְנְעוּ
 מִדְרַךְ הַגֵּיְהֵנָם, וְהַחֲזִיקוּ בָהֶם לְהַכְנִיסָם
 בְּגֵן עַדָן.

שִׁבְשֵׁאָדָם מִסְתַּלַּק מִהָעוֹלָם הַזֶּה וְנוֹתֵן
 חֶשְׁבוֹן לְרַבּוֹנוּ מְכַל מַה שְּׁעָשָׂה בְּעוֹלָם
 הַזֶּה בְּעוּד שֶׁהוּא קָיָם רוּחַ וְנוּף כְּאֲחֵר,
 וְרוּאָה מַה שְּׁרוּאָה, עַד שֶׁהוֹלֵךְ לְאוֹתוֹ
 עוֹלָם וּפּוֹגֵשׁ בְּאָדָם הָרֵאשׁוֹן יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר
 גֵן עַדָן לְרֵאוֹת כָּל אוֹתָם שְׁשִׁמְרוּ אֵת
 מִצְוֹת רַבּוֹנָם וְשָׁמַח בָּהֶם.
 וְכַמָּה צְדִיקִים סְבִיב אָדָם. אֵלֵינוּ שְׁנִמְנְעוּ

דָּבַר אַחַר יוֹשְׁבֵי חֶדְלִי אֲנֹנִי מִרִּיהוֹן דְּתִשׁוּבָה דְּמִנְעוּ
 גְּרַמְיִיהוּ מֵאֲנֹנִי חוּבִין דְּתִיבְיָא. וּבְגִין דְּאָדָם
 הָרֵאשׁוֹן תָּב בְּתִיבְתָא קָמִי מְאֲרִיָּה. יְתִיב (נ"א ע"ב) עַל
 אֲנֹנִי דְּאֵתְמִנְעוּ מִחוּבִיָּהוֹן וְאֲנֹנִי בְּנֵי חֶדְלִי. כְּמָה דְּאֵתְ
 אֲמַר, (תהלים לט) אֲדַעָה מָה חֶדְלִי אָנִי. וּבְגִין כִּדְ אִיהוּ
 יְתִיב לְתַרְעָא דְּגִנְתָּא דְּעֵדָן וְחֲדִי בְּהוּ בְּעֲדִיקָא
 דְּאֵתִין בְּהוּא אֲוִרְתָּא דְּגִנְתָּא דְּעֵדָן.

תָּא חֲזִי, מַה בְּתִיב אֲמַרְתִּי לֹא אֲרָאָה יָהּ. וְכִי מָאן
 יָכִיל לְמַחְמִי יָהּ. אֲלָא סוּפָא דְּקָרָא אוֹכַח
 דְּכְתִיב יָהּ בְּאֶרֶץ חַחִיִּים. תָּא חֲזִי, כִּד סְלָקִין נִשְׁמַתִּין
 לְאַתְרַ עֲרוּרָא דְּחִיִּי. תַּמָּן מִתְהַנֵּן בְּזַהֲרָא
 דְּאֵסְפַּקְלָרִיָּא דְּנִהָרָא דְּנִהִיר (דף טו ע"א) מֵאַתְרַ עֲלָאָה
 דְּכִלְאָ. וְאִילוּ לֹא מִתְלַבְּשָׂא נִשְׁמַתָּא בְּזַהֲרָא דְּלְבוּשָׂא
 אֲתֵרָא לֹא תִיכּוּל לְאַתְקַרְבָּא לְמַחְמִי תְּהוּא נְהוּרָא.
 וְרִזָּא דְּמִלָּה כְּמָה דִּיְהִי לְנִשְׁמַתָּא לְבוּשָׂא

לשון הקודש

בֵּא רָאָה מַה כְּתוּב, אֲמַרְתִּי לֹא אֲרָאָה
 יָהּ. וְכִי מִי יָכֹול לְרָאוֹת יָהּ? אֲלָא סוּפָא
 הַכְּתוּב מוֹכִיחַ, שְׂכַתוּב יָהּ בְּאֶרֶץ חַחִיִּים.
 בֵּא רָאָה, כְּשֶׁהַנְּשָׁמוֹת עוֹלוֹת לְמָקוֹם
 עֲרוּרַ חַחִיִּים, שָׁם נִהְנִים בְּזַהֲרַ שֶׁל
 הָאֵסְפַּקְלָרִיָּה שְׂמֵאִירָה מִהַמָּקוֹם הָעֲלִיּוֹן
 שֶׁל הַכֵּל. וְאִילוּ לֹא הִתְלַבְּשָׂה הַנְּשָׁמָה
 בְּזַהֲרַ שֶׁל לְבוּשַׁ אַחֲרַ, לֹא תוּכַל

דָּבַר אַחַר יוֹשְׁבֵי חֶדְלִי - אִילוּ בְּעֲלִי
 תִּשׁוּבָה שְׂמִנְעוּ עֲצָמָם מֵאוֹתָם הַטָּאִי
 הַרְשָׁעִים. וּמִשׁוֹם שְׂאָדָם הָרֵאשׁוֹן שָׁב
 בְּתִשׁוּבָה לְפָנֵי רַבּוֹנוּ, יוֹשֵׁב (עַסוּ עַל
 אוֹתָם שְׂמִנְעוּ מִחַטָּאֵיהֶם וְהֵם בְּנֵי חֶדְלִי,
 כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (תהלים לט) אֲדַעָה מָה חֶדְלִי אָנִי.
 וְלָכֵן הוּא יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר גֵּן הָעֵדֶן וְשָׂמַח
 בְּעֲדִיקִים שְׂבָאִים בְּאוֹתָהּ דְּרַךְ שֶׁל גֵּן עֵדֶן

דְּמַתְּלַבְּשָׂא בֵּיהּ לְמִיקָם בְּהַאי עֲלָמָא. הָכִי נָמִי יַהֲבִי
 לָהּ לְבוּשָׂא דְזִהְרָא עֲלָאָה לְמִיקָם בֵּיהּ בְּהַהוּא עֲלָמָא
 וְלֹאֲסַתְפְּלָא בְּגוּ הַהוּא אֲסַפְקִלְרִיָּאָה דְנִזְהָרָא מוּגוּ
 הַהוּא אַרְיָן חַתִּים.

תָּא חַזִּי, מוֹשֶׁה לָּא יָכִיל לְקַרְבָּא לְאֲסַתְפְּלָא בְּמַה
 דְּאֲסַתְפַּל אֲלָא כִּד אֲתַלְבֵּשׁ בְּלְבוּשָׂא אַחְרָא
 כְּמָא דְאֵתְ אָמַר (שמות כד) וַיָּבֹא מוֹשֶׁה בְּתוֹךְ הָעֲנָן וַיַּעַל
 אֶל הָהָר. וְתַרְגּוּם בְּמַצִּיעוֹת עֲנָנָא. וְאֲתַלְבֵּשׁ בָּהּ כְּמָאן
 דְּאֲתַלְבֵּשׁ בְּלְבוּשָׂא. וּבְגִין דָּא (שמות כ) וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל
 הָעֶרְפֶּל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹהִים וּכְתִיב, (שמות כד) וַיָּבֹא מוֹשֶׁה
 בְּתוֹךְ הָעֲנָן וְגו' וַיְהִי מוֹשֶׁה בְּהָר אֲרָבָעִים יוֹם וְאֲרָבָעִים
 לַיְלָה וַיְכַל וַיִּכַּל לְאֲסַתְפְּלָא בְּמַה דְּאֲסַתְפַּל.

בְּגוּוֹנָא דָּא מַתְּלַבְּשִׁין נִשְׁמַתְהוֹן הַצְּדִיקָא בְּהַהוּא

לשון הקודש

(שמות כד) וַיָּבֹא מוֹשֶׁה בְּתוֹךְ הָעֲנָן וַיַּעַל אֶל
 הָהָר. וְתַרְגּוּם, בְּאֲמַצְעוֹת הָעֲנָן. וְהַתְּלַבֵּשׁ
 בּוּ כְּמִי שִׁמְתַּלְבֵּשׁ בְּלְבוּשׁ. וְלָכֵן (שם ט)
 וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל אֲשֶׁר שָׁם
 הָאֱלֹהִים, וּכְתוּב (שם כד) וַיָּבֹא מוֹשֶׁה בְּתוֹךְ
 הָעֲנָן וְגו', וַיְהִי מוֹשֶׁה בְּהָר אֲרָבָעִים יוֹם
 וְאֲרָבָעִים לַיְלָה, וַיְכַל לְהַסְתַּפֵּל בְּמַה
 שֶׁהִסְתַּפֵּל.

כְּמָוּ זֶה מַתְּלַבְּשׁוֹת נִשְׁמַתוֹת הַצְּדִיקִים
 בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם בְּלְבוּשׁ כְּמָוּ שֶׁל אוֹתוֹ

לְהַתְּקַרֵּב לְרֹאוֹת אֵת אוֹתוֹ הָאוֹר. וְסוּד
 הַדָּבָר - כְּמָוּ שְׁנוֹתָנִים לְנִשְׁמָה לְבוּשׁ
 שִׁמְתַּלְבֵּשׁתּוֹ בּוּ לְעַמּוּד בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּד גַּם
 נוֹתָנִים לָהּ לְבוּשׁ שֶׁל זֶהר עֲלִיוֹן לְעַמּוּד
 בָּהּ בְּאוֹתוֹ עוֹלָם וְלְהַסְתַּפֵּל בְּתוֹךְ אוֹתָהּ
 אֲסַפְקִלְרִיָּאָה שִׁמְאִירָה מִתּוֹךְ אוֹתָהּ אַרְיָן
 חַתִּים.

בְּאֵ רְאֵה, מוֹשֶׁה לָּא יָכִיל לְהַתְּקַרֵּב
 לְהַסְתַּפֵּל בְּמַה שֶׁהִסְתַּפֵּל אֲלָא
 כְּשֶׁהִתְּלַבֵּשׁ בְּלְבוּשׁ אַחֵר, כְּמָוּ שִׁנְאָמַר

עֲלָמָא בְּלִבוּשָׁא כְּגוֹנָא דְהָהוּא עֲלָמָא דְלֹא יִתְנַהֵג
 אֲלֵא בְּלִבוּשָׁא כְּגוֹנָא דָּא וְקַיִימִי לְאַסְתַּכְּלָא בְּנַהוּרָא
 דְנַהִיר בְּהָהוּא אֶרֶץ הַחַיִּים. וְזִהוּ יָהּ יָהּ בְּאֶרֶץ הַחַיִּים.
 דְהָהּ סָבִיר דְלֹא יִזְכֵּי לְהָהוּא נְהוּרָא וּלְהָהוּא
 אֲסַתְכְּלוּתָא בְּגִין דְנִתְרָא דְנַגִּיד פְּסִיק לִיהּ וְלֹא אוֹלִיד.
 לֹא אַבִּיט אָדָם עוֹד דָּא אָדָם קַדְמָאָה כְּמָה דְאִתְמַר.

וְכָל דָּא לְמָה. בְּגִין דְאִמַר לִיהּ נְבִיאָה כִּי מֵת אַתָּה
 בְּהַאי עֲלָמָא וְלֹא תִחְיֶה לְהָהוּא עֲלָמָא. בְּגִין.
 דְמָאן דְלֹא (תָּה) אוֹלִיד בְּגִין בְּהַאי עֲלָמָא, כִּד נְפִיק
 מִיָּה מִתְרַכִּין לִיהּ מִכָּל מַה דְאִמְרָן. וְלֹא שְׂרִיא
 לְמַחְמִי בְּהָהוּא נְהוּרָא דְנַהִיר (כָּל שְׁפָן וְכָל שְׁפָן שְׂאֵר עֲמָא וְשְׂאֵר
 בְּגִי נְשָׂא). וְמָה תִזְקִיָּה דְהָהּ לִיהּ זְכוּת אָבוֹת וְאִיהוּ זַכָּאָה
 צְדִיק וְחֲסִידָא כְּדָ. כָּל שְׁפָן מָאן דְלִית לִיהּ זְכוּת
 אָבוֹת וְחֲטִי קַמִּי מְאִרִיָּה.

לשון הקודש

אתָּה - בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא תִחְיֶה - לְעוֹלָם
 הַבָּא. מִשּׁוּם שְׂמִי שְׂלֵא וְהִיָּהּ מוֹלִיד בְּגִינִים
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּשִׁינְעָא מְמַנּוּ, מְגַרְשִׁים
 אוֹתוֹ מִכָּל מַה שְׂאִמְרָנוּ, וְלֹא שׁוּרָה
 לְרֵאוֹת בְּאוֹתוֹ אוֹר הַמְּאִיר וְכָל שְׁפָן וְכָל שְׁפָן
 לְשְׂאֵר הַעֲמִים וְשְׂאֵר בְּגִי הָאָדָם. וְמָה תִזְקִיָּה
 שְׁהִיָּתָהּ לוֹ זְכוּת אָבוֹת וְהוּא זַכָּאָה צְדִיק
 וְחֲסִיד כְּדָ, כָּל שְׁפָן מִי שְׂאִין לוֹ זְכוּת
 אָבוֹת וְחֲמָא לְפָנֵי רַבּוֹנוּ.

הָעוֹלָם, שְׂלֵא יִתְנַהֵג אֲלֵא בְּלִבוּשׁ כְּמוֹ
 זֶה, וְעוֹמְדִים לְהַסְתַּכְּלָא בְּאוֹר הַמְּאִיר
 בְּאוֹתָהּ אֶרֶץ הַחַיִּים. וְזִהוּ יָהּ יָהּ בְּאֶרֶץ
 הַחַיִּים, שְׁהִיָּה סָבִיר שְׂלֵא יִזְכֵּה לְאוֹתוֹ
 אוֹר וְלְאוֹתָהּ הַסְתַּכְּלוּת, מִשּׁוּם שְׁהִנְהָרָה
 הַשׁוֹפֵעַ מִפְּסִיק אוֹתוֹ וְלֹא הוֹלִיד. לֹא
 אַבִּיט אָדָם עוֹד - זֶה אָדָם הָרֵאשׁוֹן, כְּמוֹ
 שְׁנַתְכְּבָאָר.

וְכָל זֶה לְמָה? כִּי אִמַר לוֹ הַנְּבִיאָה, כִּי מֵת

הַאִי לְבוּשָׁא דְקַאֲמָרָן אִיתָּו (אגיון) מַה דְּאָמְרוּ תְּבַרְיָא
 חֲלוּקָא דְרַבָּנָן דְּאֵתְלִבְיִשׁוּ בְּהָהוּא עֲלָמָא.
 זְבָאָה חוּלְקִיהוֹן דְּעַדִּיקֵיָא דְגָנִיז לֹון קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 כְּמַה טָּבִין וְעִדוּגִין לְהָהוּא עֲלָמָא, עַלִּייהוּ כְּתִיב, (ישעיה
 60) עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זֹולְתָךְ יַעֲשֶׂה לְמַחְבֵּה לֹו:

וְאַנִּי הִנְנִי מְבִיא אֶת הַמַּבּוּל מִיָּם עַל הָאָרֶץ. רַבִּי
 יְהוּדָה פָּתַח (במדבר כ) הִמָּה מִי מְרִיבָה אֲשֶׁר רְבוּ
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת יי וַיִּקְדָּשׁ בָּם. וְכִי בְּאַתֵּר אַחֲרָא לֹא
 רְבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת יי. מָאִי שְׁנָא הָכָא דְקַאֲמַר הִמָּה
 מִי מְרִיבָה וְלֹא אַחֲרֵינִין. אֶלָּא הִנֵּי מִי מְרִיבָה הוּוּ
 וְדָאִי דִּיֵּהְבוּ חֵילָא וְתוּקְפָא לְמֵאֲרִיחֹון דְּדִינָא
 לְאַתְתַּקְפָּא. בְּגִין דְּאִית מִיִּין מְתוּקִין וְאִית מִיִּין
 מְרִירָן. אִית מִיִּין צְלִילָן וְאִית מִיִּין עֲכִירָן. אִית מִיִּין
 שְׁלָם וְאִית מִיִּין קְטָטוּ. וְעַל דָּא הִמָּה מִי מְרִיבָה אֲשֶׁר

לשון הקודש

מְרִיבָה אֲשֶׁר רְבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת ה' וַיִּקְדָּשׁ בָּם. וְכִי בְּמָקוֹם אַחֵר לֹא רְבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת ה' מַה שְׁוֹנָה פֶּאן שְׁאֲמַר הִמָּה מִי מְרִיבָה, וְלֹא אַחֲרֵינִין? אֶלָּא מִי מְרִיבָה הִלְלוּ הִיוּ וְדָאִי שְׁנַתְנוּ פֶתַח וְחִזְק לְבַעֲלֵי הַדִּין לְהַתְחַזֵּק. מִשּׁוּם שְׂיִשׁ מִיָּם מְתוּקִים וּמִיָּם מְרִירִים. יֵשׁ מִיָּם צְלִילִים וְיֵשׁ מִיָּם עֲכֹורִים. יֵשׁ מִיָּם שְׁלֹום וּמִיָּם קְטָטָה. וְעַל זֶה, הִמָּה מִי מְרִיבָה אֲשֶׁר רְבוּ בְּנֵי

תְּלַבוּשׁ הַזֶּה שְׁאֲמַרְנוּ הוּא וְהֵסוּ מַה שְׁאֲמְרוּ הַחֲבֵרִים, חֲלוּקַת שֵׁל רַבָּנָן שְׁמַתְלַבְּשִׁים בּוּ בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם. אֲשֶׁרִי חֲלָקָם שֵׁל הַעַדִּיקִים שְׁנַנְנוּ לְהֵם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמַה טוֹבוֹת וְעִדוּגִים לְעוֹלָם הָבָא, עֲלֵיהֶם פְּתוּב (ישעיה 60) עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זֹולְתָךְ יַעֲשֶׂה לְמַחְבֵּה לֹו. וְאַנִּי הִנְנִי מְבִיא אֶת הַמַּבּוּל מִיָּם עַל הָאָרֶץ. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (במדבר כ) הִמָּה מִי

רְבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת יי, דְּאֲמַשִּׁיכוּ עַל־יְיָהוּ לְמֵאן דְּלֹא
 אֶצְטְרִיךְ וְאֶסְתְּאִיבוּ בֵּיהּ תְּדֵא הוּא דְכְתִיב וַיִּקְדַּשׁ בָּם.
 אָמַר לִיה רַבִּי תִזְקֶיָה אִי הָכִי מָאִי וַיִּקְדַּשׁ וַיִּקְדְּשׁוּ
 מִיבְעֵי לִיה. אֶלָּא מְלָה אֶסְתְּלִיקַת. וַיִּקְדַּשׁ
 אֲתַפְּנִים מָאן דְּלֹא אֶצְטְרִיךְ. פְּבִיכּוּל דְּאֲתַפְּנִימַת
 סִיהֲרָא. וַיִּקְדַּשׁ לָאוּ לְשַׁבְּחָא אִיהוּ הָכָא. וְאַנִּי הֲנִנִּי
 מִבֵּיא אֶת הַמְּבּוּל בְּמָה דְּאוּקִימְנָא לְאִי־תֵאָה מְחַבְּלָא
 עַל־יְיָהוּ בְּמָה דְּאֲנּוּן אֶסְתְּאִבוּ בֵּיהּ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי וְוִי לֹון לְרִשִׁיעֵיָא דְּלֹא בָעָאן לְאַתְבָּא
 קַמִּי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל חוֹבֵיחוֹן בְּעוֹד
 דְּאֲנּוּן בְּתֵאִי עֲלִמָּא. דְּכֵד פֵּר נֶשׁ אֲתִיב וְאַתְנַחֵם עַל
 חוֹבוֹי. קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְחִיל לִיה. וְכָל אֲנּוּן
 דְּמִתְקַפִּין בְּחוֹבֵי־יְיָהוּ וְלֹא בָעוּ לְאַתְבָּא קַמִּי קְדָשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא עַל (חוביו) חוֹבֵיחוֹן. לְבָתַר (ינפול) יִנְפְּלוּ
 לְגִזְתָּנָם וְלֹא יִסְקוּן לִיה מִתַּמָּן לְעֲלָמִין.

לשון הקודש

המבול, כמו שבארנו, להביא משחית
 עליהם כמו שהם נטמאו בו.
 אמר רבי יוסי, איי לרשעים שלא רוצים
 לשוב לפני הקדוש ברוך הוא על
 חטאייהם בעוד שהם בעולם הזה.
 שבשואדם שב ומתנחם על חטאו,
 הקדוש ברוך הוא מוחל לו, וכל אותם
 שמתחזקים בחטאייהם ולא רצו לשוב

ישראל את ה', שהמשיכו עליהם את מי
 שלא צריך ונטמאו בו. והו שפתיב
 ויקדש בם.

אמר לו רבי תזקיה, אם כך, מה זה
 ויקדש? היה צריך להיות ויקדשו! אלא
 הדבר עלה. ויקדש - נפגם מי שלא
 צריך. בפככול שנפגמה הלכנה. ויקדש
 אינו לשבח כאן. ואני הנני מביא את

תָּא חַיִּי, בְּנֵינ דְּאַתְקִיפוּ לְבִייהוּ כָּל אַנּוּן דְּרָא דְנַח
 וּבְעוּ לְאַחְזָאָה חוּבִייהוּ בְּאַתְנַלְיָא. קְדָשָׁא בְּרִיד
 הוּא אִייתִי דִּינָא עֲלִייהוּ בְּהֵוּא גְּוּוּנָא. אָמַר רַבִּי
 יִצְחָק וְאַפִּילוּ כִּד חֲטִי בַר נָשׁ בְּאַתְפְּסִיָּא קְדָשָׁא
 בְּרִיד הוּא רַחֲמָן. וְאִי תָב בַּר נָשׁ לְגַבִּיהַּ חֲפִי עֲלִיהַּ
 וּמְחִיל לִיהַּ וְשָׂבִיק לִיהַּ. וְאִי לָא, גְּלִי לִיהַּ לְעֵינֵי
 כָּלָא. מְנַלְן מְסוּטָה.

וְהָכִי נָמִי אַתְמַחוּן אֵלִין חֲטִיבָּא מְאַרְעָא בְּאַתְנַלְיָא.
 וְהִיד אַתְמַחוּן. אֵלָא דְהוּוּ נְפִקִי מִיָּא וְהוּוּ
 רְתִיתָן מִן תְּהוּמָא וְסִלְקִי וְאַעְבְּר מַנְיֵיהוּ מְשַׁבָּא. וְכִינּוּן
 דְּאַעְבְּר מַנְיֵיהוּ מְשַׁבָּא הָכִי נָמִי בְּשָׂרָא וְלָא אֲשַׁתְּאָרוּ
 אֵלָא בְּגַרְמִייהוּ לְחוּד. לְקִימָא דְכְּתִיב וַיִּמְחוּ מִן
 הָאָרֶץ. וְכָל אַנּוּן גְּרַמִּי אַתְפְּרִדוּן דָּא מִן דָּא וְלָא

לשון הקודש

הוא מגלה אותו לעיני כל. מנין לנו?
 מסוטה.

וּבְדָּ גַם נִמְחוּ הָרְשָׁעִים הִלְלוּ מִהָאָרֶץ
 בְּגִלּוּי. וְאִידָּ נִמְחוּ? אֵלָא שְׁהוּוּ יוֹצֵאִים
 מִיָּם, וְהוּוּ רוֹתְחִים מִהֶתְהוּם, וְעוֹלָם
 וּמַעֲבִירִים מִהֶם אֶת עוֹרָם. וְכִינּוּן שְׁהַעֲבַר
 מִהֶם הָעוֹר – כִּד גַּם הַבְּשָׂר, וְלָא נִשְׁאָרוּ
 אֵלָא בְּעַצְמוֹת שְׁלָהֶם בְּלִבָּד, לְקִימָם אֶת
 מַה שְׁכַתוּב וַיִּמְחוּ מִן הָאָרֶץ. וְכָל אוֹתָם
 הַעֲצָמוֹת נִפְרְדוּ זוּ מִזוּ וְלָא נִשְׁאָרוּ בְּאַחַד,

לפני הקדוש ברוך הוא על (הטאים)
 הטאים, אחר כך (נפלו) נפלו לגיהנם ולא
 יעלו משם לעולמים.

בַּא רְאָה, מְשוּם שְׁחִזְקוּ אֶת לַבָּם כָּל
 אוֹתָם דוּרוּ שֶׁל גַּח וְרָצוּ לְהִרְאוֹת הַטָּאִם
 בְּגִלּוּי, הַבִּיא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם
 הִדִּין בְּאוֹתוֹ הַגִּנּוּן. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֲפִילוּ
 בְּשַׁחֲמָא אָדָם בְּגַסְתָּר, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא רַחֲמָן. וְאִם שָׁב בֶּן הָאָדָם אֵלָיו,
 מְכַסֶּה עָלָיו וּמוֹחֵל לוֹ וּמוֹתֵר לוֹ. וְאִם לָא,

אֲשֶׁתָּאֲרוּ כְחֵדָא. וּמַכְלָא אֶתְעֵבְרוּ מֵעֲלָמָא. רַבִּי יִצְחָק
 אָמַר וַיִּמְחוּ מִן הָאָרֶץ, מָאִי וַיִּמְחוּ, כְּמַה דְּאֵת אָמַר
 יִמְחוּ מִסְפַּר חַיִּים. מִכָּאן אוֹלִיפְנָא דְלִית לֹון תְּחִיָּה
 לְעֲלָמִין וְלֹא יְקוּמוּן בְּדִינָא. (דף טו ע"ב).

וְהַקִּימוֹתִי אֶת בְּרִיתִי אִתְךָ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר
 מִהֲבָא קִיּוּמָא דְבְרִית לְעִילָא כְּקִיּוּמָא
 דְּבְרִית לְתַתָּא. מִשְׁמַע דְּכִתִּיב אִתְךָ. וְאָמַר רַבִּי
 אֶלְעָזָר מִכָּאן אוֹלִיפְנָא דְכַד וּפְאִין אַנוּן בְּעֲלָמָא
 אֶתְקַיָּים עֲלָמָא לְעִילָא וְתַתָּא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן מִלָּה
 סְתִים אִיהוּ. כַּד אֶתְעֵרוּתָא דְדְכוּרָא לְגַבִּי נוֹקְבָא כַּד
 אִיהוּ מְקַיֵּי לָהּ.

תָּא חַיִּי, רָזָא דְמִלָּה כַּד צְדִיקָא אִיהוּ בְּעֲלָמָא מִיָּד
 שְׂכִינְתָּא לָא אֶתְעֵדִיאֵת מִנִּיהּ וְתִיאוּבְתָא דִילָּהּ
 בִּיהּ. כְּדִין תִּיאוּבְתָא דְלְעִילָא לְגַבִּיהּ בְּרַחֲמִינוּ

לשון הקודש

אתך. ואמר רבי אלעזר, מכאן למדנו,
 שפשה צדיקים בעולם, מתקנים העולם
 למעלה ולמטה. אמר רבי שמעון, דבר
 נסתר הוא, פשה תעוררות הזכר לגבבה
 כשהוא מקנא לה

בא ראה סוד הדבר, פשעדיק יש
 בעולם, מיד השכינה לא זזה ממנו
 והשתוקקותה בו. ואז השתוקקות

ומהכל העברו מהעולם. רבי יצחק אמר,
 וימחו מן הארץ, מה זה וימחו? כמו
 שנאמר ימחו מארץ חיים. מכאן למדנו,
 שאין להם תחיה לעולמים ולא יקומו
 כדין.

וחקמתי את בריתי אתך. אמר רבי
 אלעזר, מכאן קיום הברית למעלה
 בקיום הברית למטה, משמע שכתוב

כְּתִיאוּבְתָא דְדְכוּרָא לְנוֹקְבִיָּה כִּד אִיהוּ מְקַנֵּי לָהּ.
 וְעַל דָּא וְהַקִּימוּתִי אֶת בְּרִיתִי אִתְּךָ. אִתְּעַר
 תִּיאוּבְתָא בְּגֵינְךָ. כְּנֻנְנָא דָּא (בראשית יז) וְאֶת בְּרִיתִי
 אֲקִים אֶת יִצְחָק.

וְהַקִּימוּתִי אֶת בְּרִיתִי אִתְּךָ לְמַחְוֵי אֶת בְּרִיתִי
 בְּעֵלְמָא. וּלְבַתְּר וּבָאֵת אֶל הַתְּבָה,
 דְּאֵלְמָלָא לָּא אִיהוּ צַדִּיק (בְּרִית) לָּא יִיעוּל לְתִיבוּתָא
 דְּהָא לָּא אִתְחַבַּר לְתַבָּה פֶּר צַדִּיק, וּבְגֵינֵי כָּךְ וּבָאֵת
 אֶל הַתְּבָה וְהָא אִתְמַר.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּכָל זְמַנָּא דְּבִנֵּי נֶשְׂא יִתְאַחַדוּן
 בְּבְרִית דָּא, וְלֹא יִשְׁבְּקוּן לִיהּ, לִית עִם וְלִישָׁן
 בְּעֵלְמָא דִּי יִיכּוּל לְאַבְּאֶשָּׂא לוֹן. וְנַח אִתְקִיף בְּבְרִית
 דָּא וְנָטַר לִיהּ, כְּנֻנְנֵי כָּךְ קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נָטַר לִיהּ
 (וְכָל דִּלִּישָׁא). וְכָל בְּנֵי דְרִיָּה לָּא נָטְרוּ לִיהּ, כְּנֻנְנֵי כָּךְ
 קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶעְבַּר לוֹן מֵעֵלְמָא. וְהָא אִתְמַר

לשון הקודש

יבגס לתבה. שהרי לא מתחבר לתבה,
 רק צדיק. ולכן ובאת אל התבה, וקרי זה
 נתבאר.

אמר רבי אלעזר, בכל זמן שבני אדם
 יאחזו בברית זו ולא יעזבו אותה, אין עם
 ולשון בעולם שיוכלו להרע להם. ונח
 החזיק בברית זו ושמר אותה, ולכן שמר
 אותו הקדוש ברוך הוא וכל אשר לו. וכל

שלמעלה אליה באהבה בהשתוקקות
 הזכר לנשבתו כשהוא מקנא לה. ועל זה,
 והקמתי את בריתי אִתְךָ. ההשתוקקות
 מתעוררת בגללה. כמו זה (בראשית יז) וְאֶת
 בְּרִיתִי אֲקִים אֶת יִצְחָק.

והקמתי את בְּרִיךְ אִתְךָ, להיות אות
 בְּרִיתִי בעולם, ואחר כך ובאת אל
 התבה. שאלמלא אינו צדיק וברית, לא

בַּהֲהוּא חֹבֵא מִמֶּשׁ דְּאַנּוּן חֶאבּוּ בַּהֲהוּא גְּוּוּנֵא
אַתְּמַחֹן מִעֲלָמָא.

רַבִּי יְהוּדָה הָוּה שְׁבִיחַ קַמִּיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, וְהוּוּ
עָסְקִי בַּהֲאֵי קָרָא דְכְּתִיב, (מלכים א יח) וַיִּרְפָּא אֶת
מִזְבַּח ה' הַהָרוּס. מָאֵי וַיִּרְפָּא. תָּא חֲזִי, בִּימֵי אֱלִיהוּ,
יִשְׂרָאֵל בְּלָהוּ שָׁבְקוּ לֵיהּ לְקַדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא וְשָׁבְקוּ
בְּרִית קַיִמָּא דְלַחֹן. כִּד אַתָּא אֱלִיהוּ וְחַמָּא דְקָא
שָׁבְקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵאֵי בְּרִית קַיִמָּא וְאַעֲבָרוּ מִנִּיָּהוּ
הֵאֵי בְּרִית.

בִּיּוֹן דְּחַמָּא אֱלִיהוּ כִּד אַתָּא לְאַתְקַנָּא מְלָה
לְדוּכְתִיָּה. בִּיּוֹן דְּקָרִיב מְלָה לְדוּכְתִיָּה אַתְּסִי
כְּלָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב וַיִּרְפָּא אֶת מִזְבַּח יְיָ הַהָרוּס.
דָּא בְּרִית קַיִמָּא (ד"א ל"ג דְּאֵתָא לְאַתְקַנָּא מִזְבַּח יְיָ הַהָרוּס בְּרִית קַיִמָּא)
דִּהוּה שָׁבִיק מִעֲלָמָא. וְכְּתִיב, (מלכים א יח) וַיִּקַּח אֱלִיהוּ

לשון הקודש

את ברית המילה שלהם. כשכבא אֱלִיהוּ
וראה שעובו בני ישראל ברית מילה הוּוּ
והעבירו מהם את הברית הוּוּ.
בִּיּוֹן שְׂרָאָה כִּד אֱלִיהוּ, כָּא לְתַנּוּן דְּבַר
בְּמִקּוּמוּ. בִּיּוֹן שְׂהִקְרִיב דְּבַר לְמִקּוּמוּ –
הַכֹּל הַתְּרַפָּא. וְהוּוּ שְׂכַתּוּב וַיִּרְפָּא אֶת
מִזְבַּח ה' הַהָרוּס. זו ברית המילה וְשָׁכַב
לְתַנּוּן מִזְבַּח ה' הַהָרוּס בְּרִית הַמִּילָה שְׁנַעֲזַבָּה
בְּעוֹלָם. וְכַתּוּב (שם) וַיִּקַּח אֱלִיהוּ שְׁתֵּימִם

בני דורו לא שמרו אותה, וְלִכְּנַן הָעֵבִיר
אוֹתָם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִהַעוֹלָם. וְהָרִי
נָאֵמַר, בְּאוֹתוֹ הִטָּא מִמֶּשׁ שְׂהֵם הִטָּאוּ –
בְּאוֹתוֹ גְּוּוּן נִמְחוּ מִהַעוֹלָם.
רַבִּי יְהוּדָה הָיָה מַצּוִי לְפָנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן,
וְהָיָה עוֹסְקִים בְּפִסּוּק הַזֶּה שְׂכַתּוּב (מלכים א-
ח) וַיִּרְפָּא אֶת מִזְבַּח ה' הַהָרוּס. מַה זֶה
וַיִּרְפָּא? כָּא רָאָה, בִּימֵי אֱלִיהוּ כָּל
יִשְׂרָאֵל עֲזָבוּ אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְעֲזָבוּ

שְׁתֵּים עָשָׂר אַבְנִים לְמִסְפַּר שְׁבַטֵי בְּנֵי יַעֲקֹב. הֵיא
הוּא תְּקוּנַת דְּמוּזַבַּח יִי.

אֲשֶׁר הָיָה דְבַר יִי אֵלָיו לֵאמֹר יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמִךְ.
מֵאֵי טַעְמָא אֲדַכֵּר הָכָא יִשְׂרָאֵל, אֵלָא וְדַאי
יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמִךְ וְדַאי לְאַסְתַּלְקָא לְעֵילָא וְלֵאחַתְבָּא
בְּרִית קַיִמָּא לְאַתְרֵיהּ. וְהִינּוּ דְכַתִּיב כִּי עָזְבוּ בְּרִיתְךָ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וּבְגִין כֶּךָ אֶת מוּזַבַּחְתֶּיךָ הֲרָסוּ.

תָּא חַזִּי, כָּל זְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל נָטְרוּ קַיִמָּא קַדִּישָׁא
כְּדִין עֲבַדֵי קַיִמָּא לְעֵילָא וְתָתָא. וְכַד שָׁבְקֵי
לְהַאי בְּרִית כְּדִין לָא אֲשַׁתְּבַח קִיּוּם לְעֵילָא וְתָתָא
דְכַתִּיב, (ירמיה לג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חֻקֹּת
שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי. וּבְגִין כֶּךָ וַיִּרְפָּא אֶת מוּזַבַּח
יִי הַהָרוּס. וְכִי רְפוּאָה אִיהוּ. הָכִי הוּא וְדַאי דְהָא
מְקַיִים לְהַהוּא אֶתֶר דְּמַהִימְנוּתָא תְּלִיָא בֵּיהּ.

לשון הקודש

בֵּא רְאֵה, כָּל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל שָׁמְרוּ בְּרִית
הַקְּדוּשָׁה, אֲזַ עֲשׂוּ קִיּוּם לְמַעְלָה וּלְמַטָּה.
וּכְשֶׁעָזְבוּ אֶת הַבְּרִית הַזֹּאת, אֲזַ לֹא נִמְצָא
קִיּוּם לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, שְׁכַתוּב (ירמיה לג) אִם
לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חֻקֹּת שָׁמַיִם וָאָרֶץ
לֹא שָׁמַתִּי. וְלָכֵן וַיִּרְפָּא אֶת מוּזַבַּח ה'ִ
הַהָרוּס. וְכִי זֶה רְפוּאָה? כֶּךָ זֶה וְדַאי,
שְׁהַרֵי מְקַיִם אֶת אוֹתוֹ מְקוּם שְׁהֶאֱמוּנָה
תְּלִיָה בּוּ.

עֲשָׂרָה אַבְנִים כְּמִסְפַּר שְׁבַטֵי בְּנֵי יַעֲקֹב.
וְהוּא תְּקוּנַת שָׁל מוּזַבַּח ה'.

אֲשֶׁר הָיָה דְבַר ה' אֵלָיו לֵאמֹר יִשְׂרָאֵל
יִהְיֶה שְׁמִךְ. מַה הַטַּעַם נִזְכָּר כֹּאן יִשְׂרָאֵל?
אֵלָא וְדַאי יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמִךְ וְדַאי
לְהַתְעַלּוֹת לְמַעְלָה וּלְהַשִּׁיב אֶת בְּרִית
הַמִּילָה לְמַקוּמָהּ. וְהִינּוּ שְׁכַתוּב (שם יט) כִּי
עָזְבוּ בְּרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּמִשׁוּם כֶּךָ אֶת
מוּזַבַּחְתֶּיךָ הֲרָסוּ.